basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

REKENINGKUNDE V2

2023

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye,
'n formuleblad en 'n 10 bladsy-antwoordeboek.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur en volg dit noukeurig.

1. Beantwoord AL die vrae.

2. 'n Spesiale ANTWOORDEBOEK word verskaf waarin jy AL die vrae moet beantwoord.

3. 'n Formuleblad met Finansiële Aanwysers is aan die einde van hierdie vraestel aangeheg.

4. Toon AL die bewerkings om deelpunte te verdien.

5. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.

6. Jy mag 'n donker potlood of blou/swart ink gebruik om die vrae te beantwoord.

7. Toon ALLE bewerkings tot EEN desimale punt, waar van toepassing.

8. Skryf netjies en leesbaar.

9. Gebruik die inligting in die tabel hieronder as 'n riglyn wanneer jy die vraestel beantwoord. Probeer om NIE daarvan af te wyk NIE.

VRAAG	ONDERWERP	PUNTE	MINUTE
1	Bankversoening	30	25
2	Voorraadwaardasie	35	30
3	Kosterekeningkunde	45	35
4	Begrotings	40	30
TOTAAL		**150**	**120**

HOU HIERDIE BLADSY OOP.

VRAAG 1: BANKVERSOENING **(30 punte; 25 minute)**

1.1 Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Skryf slegs 'waar' of 'onwaar' langs die vraagnommers (1.1.1 tot 1.1.3) in die ANTWOORDEBOEK.

1.1.1 'n Kredietsaldo op die Bankstaat beteken dat die onderneming 'n positiewe saldo in die bank het.

1.1.2 'n Debietkaart kan gebruik word om kontant by 'n OTM te onttrek.

1.1.3 'n Bankoortrekking is 'n korttermynlening wat in die besigheid se lopende bankrekening oorgeplaas word. (3)

1.2 **VIOLET WINKELS**

Die inligting is geneem uit die boek van die onderneming vir April 2023.

- Violet gebruik die amptelike Bankstaat wat op die 25ste van elke maand beskikbaar is om die maandelikse versoeningsproses te voltooi.
- Sy gebruik ook haar EFO-transaksierekords (hernommer) om die Kontantbetalingsjoernaal te voltooi.

GEVRA:

1.2.1 Dateer die totale vir die Kontantontvangste- en Kontantbetalings-joernale vir April 2023 op. Gebruik die tabel wat in die ANTWOORDEBOEK verskaf word. (10)

1.2.2 Bereken die korrekte Bankrekeningsaldo op 30 April 2023. (4)

1.2.3 Stel die Bankversoeningstaat op 30 April 2023 op. (9)

1.2.4 Violet het probleme met die deponering van kontant opgemerk. Verduidelik TWEE maatreëls wat sy kan gebruik om hierdie probleme op te los. (4)

INLIGTING:

A. Uittreksel uit die Bankversoeningstaat op 31 Maart 2023:

Gunstige saldo soos op die Bankstaat	R12 200
Deposito's nie op die Bankstaat nie: 18 Maart 2023	23 600
28 Maart 2023	37 200
Uitstaande EFO's: EFO 768	5 480
EFO 769	17 800
Gunstige saldo soos op die bankrekening	49 720

- Die uitstaande deposito op 18 Maart 2023 het in die Bankstaat van April 2023 verskyn.
- Die deposito op 28 Maart 2023 het as R22 200 verskyn. 'n Ondersoek het getoon dat die kassiere met die uitstaande bedrag verdwyn het. Daar is besluit om die uitstaande bedrag af te skryf.
- Albei die EFO's was op die April-bankstaat, maar EFO 768 het met die korrekte bedrag van R4 580 verskyn.

B. Die voorlopige totale in die Kontantjoernale voordat die Bankstaat ontvang is:

Kontantontvangstejoernaal: R115 600 Kontantbetalingsjoernaal: R217 800

C. Inligting op die Bankstaat van April 2023
Geeneen van hierdie items was op April se Kontantjoernale ingesluit nie:

Debietorder: Brylet Munisipaliteit	R2 880
Kontanthanteringsfooie	R220
Deposito: Y Marigold	R8 400
Deposito: Bentley Mikrolenings	R65 000
Kontantonttrekking	R740
Belegging verval	R18 300
EFO-transaksiefooie	R360
EFO-transaksiefooie	R360

D. Addisionele inligting:

- Die debietorder aan Brylet Munisipaliteit was vir water en elektrisiteit.
- Y Marigold, die huurder, het die maandelikse huur gedeponeer.
- Die deposito van Bentley Mikrolenings het nie betrekking op die onderneming gehad nie. Die bank is van hierdie fout in kennis gestel.
- Die kontantonttrekking van R740 was vir brandstof vir die eienaar se voertuig.
- Die EFO-transaksiefooie is foutiewelik op die Bankstaat gedupliseer.

E. Die Kontantjoernale het die volgende inskrywings getoon wat nie op die Bankstaat van April 2023 verskyn het nie:

- Deposito van R22 500 op 30 April 2023
- EFO 883 vir R9 520 vir skryfbehoeftes aangekoop
- EFO 884 vir R12 530 vir herstelwerk aan geboue

F. Bankstaatsaldo op 30 April 2023: R?

30

VRAAG 2: VOORRAADWAARDASIE **(35 punte; 30 minute)**

Mandie Jones is die eienaar van TV City wat TV-stelle verkoop en het twee takke (winkels) in KZN. Die periodieke voorraadstelsel word gebruik. Geen vermiste items is vir die finansiële jaar geëindig 28 Februarie 2023 opgeteken nie.

2.1 **Howick-tak**

Hierdie tak verkoop **Arctic TV-stelle**.

2.1.1 Bereken die waarde van die slotvoorraad van die Arctic TV-stelle op 28 Februarie 2023 deur die eerste-in-eerste-uit(EIEU)-metode te gebruik. (5)

2.1.2 Bereken die voorraadhoudingsperiode (in dae) met gebruik van die slotvoorraadsyfer (3)

ARCTIC TV-STELLE	EENHEDE	KOSPRYS PER EENHEID	TOTALE BEDRAG
Beginvoorraad (1 Maart 2022)	**280**		
Aankope:	**1 600**		**6 310 000**
Mei 2022	500	R3 800	R1 900 000
Augustus 2022	400	3 950	1 580 000
September 2022	400	4 000	1 600 000
Januarie 2023	300	4 100	1 230 000
Terugsendings	60	4 100	(246 000)
Slotvoorraad: 28 Februarie 2023	**270**		**?**
Koste van verkope			R6 010 000
Verkope	**1 550**	**R5 000**	**R7 750 000**

2.2 **Durban-tak**

Hierdie tak verkoop **Pacific en Caspian Smart TV-stelle**.

Mandie is bekommerd oor die volgende kwessies:

- Die Caspian Smart TV-stelle kan dalk te duur vir haar klante wees.
- Hoë voorraadvlakke in al haar produkte kan haar besigheid negatief beïnvloed.

Mandie verwag om 1 000 Pacific TV-stelle in die 2023 finansiële jaar te verkoop. Sy het daarom die verkoopprys van die Pacific TV-stelle in September aangepas en die boekhouer versoek om 'n ontleding van kwartaalverkope en voorraadhoudingsperiodes te verskaf.

Verwys na Inligting A en B.

2.2.1 Bereken die waarde van die slotvoorraad van die Pacific TV-stelle op 28 Februarie 2023 deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik. (4)

2.2.2 Bereken die bruto wins verdien op die verkope van die nuwe soort Caspian Smart TV-stelle. (3)

2.2.3 Lewer kommentaar op die kwartaalverkope van die Pacific TV-stelle en verduidelik of Mandie se aanpassing van die verkoopprys 'n wyse besluit was, of nie. Haal syfers of berekeninge aan. (4)

2.2.4
- Lewer kommentaar op die voorraadhoudingsperiodes van die Pacific en Caspian TV-stelle. (4)
- Verduidelik hoe die verskillende houdingsperiodes die onderneming finansieel beïnvloed. (4)
- Verduidelik wat hierdie periodes aandui oor die voorkeure van klante. Haal syfers of berekeninge aan. (4)

2.2.5 Verskaf TWEE punte van advies aan Mandie oor hoe sy die hoë voorraadvlakke van sommige van haar produkte kan regstel sonder om pryse vir klante aangebied, verder te verminder. (4)

INLIGTING:

A. Durban-tak-voorraadrekords

TV-STELLE	**PACIFIC**		**CASPIAN SMART**	
Kosprys	R9 300		R10 200	
% winsopslag op kosprys	Wisselend		60%	
Voorraadrekords	**EENHEDE**	**TOTAAL (R)**	**EENHEDE**	**TOTAAL (R)**
Voorraad op 1 Maart 2022	350	3 255 000		
Aankope	**800**	**7 440 000**	**800**	**8 160 000**
Mei 2022	400	3 720 000		
Augustus 2022	400	3 720 000		
September 2022*			800	8 160 000
Verkope	**765**	**9 408 500**	**670**	**10 934 400**

***Die tak het die nuwe Caspian Smart TV-stelle vanaf 1 September 2022 begin verkoop.

B. Kwartaalverkope

Die boekhouer het die volgende ontleding van kwartaalverkope en voorraadhoudingsperiodes aan Mandie verskaf:

VERKOPE PER KWARTAAL	**PACIFIC**			**CASPIAN SMART**	
	EEN-HEDE	**VERKOOP-PRYS PER TV**	**TOTALE VERKOPE**	**EENHEDE**	**TOTALE VERKOPE**
Mrt.–Mei	250	R13 500	R3 375 000	-	
Junie–Aug.	245	13 500	3 307 500	-	
Sep.–Nov.	160	10 300	1 648 000	340	R5 548 800
Des.–Feb.	110	9 800	1 078 000	330	5 385 600
Voorraadhoudingsperiode	184 dae			71 dae	

35

HOU HIERDIE BLADSY OOP.

VRAAG 3: KOSTEREKENINGKUNDE **(45 punte; 35 minute)**

3.1 **LADOO VERVAARDIGERS**

Die onderneming vervaardig leerbeursies. Die finansiële jaar het op 28 Februarie 2023 geëindig.

GEVRA:

3.1.1 **Verwys na Inligting C.**

Bereken die fabrieksbokoste. (8)

3.1.2 Stel die Produksiekostestaat op 28 Februarie 2023 op. (10)

INLIGTING:

A. Goedere-in-bewerking-voorraadsaldo op 1 Maart 2022 was R542 000.

B. Besonderhede van die produksiewerkers:

Getal werkers	40
Basiese (normale) loonkoers	R60 per uur
Gewone tyd deur elke werker gewerk	1 920 ure
Oortyd (in totaal)	R1 142 000

C. Die boekhouer het die fabrieksbokoste op R2 638 600 bereken.

Die volgende koste is weggelaat en moet nog in berekening gebring word:

- Versekering is 'n vaste maandelikse premie vir die volle finansiële jaar. Die bedrag betaal, R235 950, sluit die premie vir Maart 2023 in. $^{2}/_{3}$ van hierdie uitgawe is op die fabriek van toepassing.
- Water en elektrisiteit aan die kantoor toegedeel, was R69 200. Let daarop dat water en elektrisiteit soos volg volgens vloerspasie gedeel word:

Fabriek	Verkope	Kantoor
560 m^2	240 m^2	160 m^2

Die volgende inskrywing moet reggestel word:

Huur van R316 000 is in die fabrieksbokoste opgeteken. Die boekhouer het egter die foutiewe verhouding van 2 **:** 5 **:** 1 vir Fabriek, Verkope en Kantoor gebruik. Die korrekte verhouding is onderskeidelik 5 **:** 2 **:** 1.

D. Totale primêre koste vir die jaar het R12 500 000 beloop.

E. Totale produksie vir die jaar, 33 500 eenhede, is teen 'n koste van R475 per eenheid vervaardig.

3.2 **STYLZ MAKER**

Die onderneming vervaardig ontwerpershemde. Die finansiële jaar eindig jaarliks op 30 April. Lez Styles is die eienaar van die onderneming.

GEVRA:

LET WEL: Verskaf bewyse in die vorm van syfers of berekeninge om die kommentaar en verduidelikings hieronder gevra, te ondersteun.

3.2.1 **Gelykbreekpunt, produksie en wins:**

- Doen 'n berekening wat sal bevestig dat die 2023-gelykbreekpunt korrek is. (3)
- Lewer kommentaar op die produksievlak en die gelykbreekpunt vir die afgelope twee jaar. Verduidelik of Lez Styles met die tendense in hierdie resultate en die wins wat hy verdien, tevrede sal wees. Verskaf syfers of berekeninge. (4)

3.2.2 **Vaste koste:**

Verduidelik waarom Lez nie bekommerd is oor die styging in vaste koste in 2023 tot R6,1 m. nie. Haal syfers aan. (4)

3.2.3 **Verkoops- en verspreidingskoste:**

- Identifiseer hoe die verkoops- en verspreidingskoste in totaal en per eenheid oor die afgelope twee jaar verander het. (2)
- Verduidelik TWEE redes waarom Lez doelbewus hierdie koste wou aanpas. (2)

3.2.4 **Direkte materiaal en direkte arbeid: Verwys na Inligting A en C.**

Lez het spesifieke besluite geneem om die onderneming en hulle produk te verbeter.

Verduidelik hoe die besluite wat hy geneem het, die onderneming bevoordeel het deur die volgende te verskaf:

- TWEE verskillende punte met betrekking tot die grondstowwe (6)
- TWEE verskillende punte met betrekking tot die direkte arbeid (6)

INLIGTING:

A. Lez se algemene strategiese besluite geldig vanaf 1 Mei 2023:

- Lez het besluit om die gehalte van die hemde te verbeter om meer mededingend te wees en om na kleinhandelaars in ander lande uit te voer.
- Hy het na 'n nuwe verskaffer van die materiaal (grondstowwe) oorgeskakel en het 'n paar hoogs geskoolde en kreatiewe werkers in diens geneem om die werkers wat bedank of afgetree het, te vervang.
- Fabrieksbokoste vir 2023 het 'n opleidingsprogram vir fabriekswerkers (R600 000) en die huur van toerusting met die jongste tegnologie, R1,4 m. per jaar, ingesluit.

B. Produksie en koste

	2023	2022
Getal eenhede vervaardig en verkoop	10 500 hemde	6 500 hemde
Verkoopprys	R1 830	R1 430
Gelykbreekpunt	4 815 hemde	4 267 hemde

	2023		2022	
	TOTAAL R	PER EENHEID R	TOTAAL R	PER EENHEID R
VERANDERLIKE KOSTE	**5 916 000**	**563**	**3 047 500**	**469**
Direkte materiaalkoste	3 780 000	360	1 787 500	275
Direkte arbeidskoste	936 000	89	960 000	148
Verkoops- en verspreidingskoste	1 200 000	114	300 000	46
VASTE KOSTE	**6 100 000**	**581**	**4 100 000**	**631**
Fabrieksbokoste	5 600 000	533	3 600 000	554
Administrasiekoste	500 000	48	500 000	77
TOTALE PRODUKSIEKOSTE	**12 016 000**	**1 144**	**7 147 500**	**1 100**

C. Lez het 'n kort kursus oor bestuursrekeningkunde voltooi om hom in staat te stel om maandeliks die produksiekoste meer doeltreffend te ontleed. Hy het die volgende produksiekoste ontleed:

Grondstowwe:	**2023**	**2022**
Materiaalkoste per meter	R200	R110
Meter materiaal per hemp (vermorsing ingesluit)	1,8 meter	2,5 meter
Materiaal gebruik in meter	43 200 meter	44 000 meter
Direkte werkers:		
Getal direkte werkers	12 werkers	15 werkers
Gemiddelde lone per werker p.j.	R78 000	R64 000
Ure per werker per jaar	1 920 ure	1 920 ure
Ure deur alle werkers gewerk	23 040 ure	28 800 ure
Gemiddelde getal hemde per werker vervaardig	875 hemde	433 hemde

45

VRAAG 4: BEGROTINGS **(40 punte; 30 minute)**

4.1 Toon die bedrae vir die volgende transaksies in die toepaslike kolomme vir die Kontantbegroting en die Geprojekteerde Staat van Omvattende Inkomste in die ANTWOORDEBOEK:

4.1.1 'n Rekenaar wat R26 400 kos, sal op 1 Julie 2023 kontant aangekoop word. Waardevermindering sal R550 per maand beloop.

4.1.2 'n Vaste deposito van R90 000 sal op 1 Julie 2023 belê word. Rente teen 9% p.j. sal aan die einde van elke maand in die onderneming se bankrekening gedeponeer word. (6)

4.2 **ALICE MEUBILEERDERS (EDMS.) BPK.**

Die inligting het betrekking op die begrotingsperiode eindigende Julie 2023.

GEVRA:

4.2.1 Voltooi die Debiteure-invorderingskedule vir Julie 2023. (7)

4.2.2 Bereken ontbrekende syfers **(i)** tot **(iii)** op die Kontantbegroting verskaf. (8)

4.2.3 **Werkers se salarisse:**

- Bereken die % verhoging wat werkers in Julie 2023 sal ontvang. (3)
- Gee TWEE redes waarom jy dink die werkers behoort met hierdie verhoging tevrede te wees. (2)

4.2.4 **Advertensies en afleweringsuitgawes: Verwys na Inligting F.**

- Lewer kommentaar op die doeltreffendheid van die advertensies. Verskaf syfers of berekeninge. (4)
- Alice is tevrede met die beheer oor afleweringsuitgawes. Verskaf syfers of berekeninge om haar gevoel te motiveer. (2)
- Alice is egter bekommerd oor die beheer oor elke voertuig. Identifiseer 'n ander kwessie (probleem) vir ELKE voertuig wat haar kommer bevestig. Verskaf syfers of berekeninge om haar gevoel te motiveer. (4)
- Maak TWEE voorstelle oor hoe Alice die gebruik of doeltreffendheid van die voertuie kan verbeter. (4)

INLIGTING:

A. Verkope en koste van verkope:

	APRIL	MEI	JUNIE	JULIE
Verkope	1 260 000	1 274 000	1 316 000	1 330 000
Koste van verkope	900 000	910 000	940 000	950 000

B. Kredietverkope beloop 70% van totale verkope. Debiteure betaal volgens die volgende neiging:

- 20% betaal in die maand van verkope en ontvang 7,5% korting.
- 55% betaal in die maand wat volg op die maand van verkope.
- 22% betaal twee maande ná die maand van verkope.
- Die saldo word daarna afgeskryf.

C. Verkoopte voorraad word in die maand van verkope vervang. 'n Basisvoorraad word gehandhaaf. 80% van voorraad word op krediet aangekoop en krediteure word twee maande (60 dae) ná die maand van verkope betaal.

D. **Addisionele inligting:**

Die onderneming beplan om op 30 Junie 2023 'n lening uit te neem. Dit is teen 11% p.j. rente met die bank onderhandel, betaalbaar aan die einde van elke maand en sal op 31 Julie 2023 begin.

E. **Uittreksel uit die Kontantbegroting:**

ONTVANGSTE	**JUNIE 2023 (R)**	**JULIE 2023 (R)**
Kontantverkope	394 800	**(i)**
Invorderings van debiteure	854 952	**?**
Kommissie-inkomste	131 600	133 000
Lening: Cheetah Bank	**(ii)**	
BETALINGS		
Kontantaankope van voorraad	188 000	190 000
Betalings aan krediteure	720 000	**(iii)**
Direkteursgelde (twee direkteure)	52 000	49 600
Salarisse van werkers (drywers ingesluit)	172 000	182 320
Advertensies	39 480	39 900
Afleweringsuitgawes	65 800	66 500
Verpakkingsmateriaal	78 960	79 800
Rente op lening	-	5 500
Munisipale dienste		
Diverse uitgawes		

F. **Advertensies en afleweringsuitgawes:**

- Die onderneming het twee afleweringsvoertuie en bied 'n gratis afleweringsdiens aan klante.
- Die begroting vir afleweringsuitgawes is op 5% van die begrote verkope vasgestel, op 'n gemiddelde afstand van 2 000 km wat afgelê moet word.

Werklike en begrote syfers vir Mei 2023:

	BEGROOT/ VERWAG	**WERKLIK**	**VOERTUIG 1**	**VOERTUIG 2**
Verkope	1 274 000	1 082 900		
Advertensies	38 220	36 820		
Drywers se salarisse	30 000	30 000	15 000	15 000
Afleweringsuitgawes	63 700	54 100	35 500	18 600
Petrol/Brandstof	47 700	40 000	26 000	14 000
Instandhouding	16 000	14 100	9 500	4 600
Kilometer afgelê	2 000 km	1 800 km	1 260 km	540 km
Datum aangekoop			1 Mrt. 2018	1 Mrt. 2022

40

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou

GRAAD 12 REKENINGKUNDE FORMULEBLAD MET FINANSIËLE AANWYSERS	
$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Netto wins voor belasting}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto wins na belasting}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Bedryfsuitgawes}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bedryfswins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
Totale bates **:** Totale laste	Bedryfsbates **:** Bedryfslaste
(Bedryfsbates – Voorraad) **:** Bedryfslaste	Niebedryfslaste **:** Aandeelhouersbelang
(Handel & ander ontvangbare bedrae + Kontant & kontantekwivalente) **:** Bedryfslaste	
$\frac{\text{Gemiddelde handelsvoorraad}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365}{1}$ (Sien Nota 1 hieronder)	$\frac{\text{Koste van verkope}}{\text{Gemiddelde handelsvoorraad}}$
$\frac{\text{Gemiddelde debiteure}}{\text{Kredietverkope}} \times \frac{365}{1}$	$\frac{\text{Gemiddelde krediteure}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365}{1}$ (Sien Nota 2 hieronder)
$\frac{\text{Netto inkomste na belasting}}{\text{Gemiddelde aandeelhouersbelang}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto inkomste na belasting}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$ (Sien Nota 3 hieronder)
$\frac{\text{Netto inkomste voor belasting + Rente op lenings}}{\text{Gemiddelde aandeelhouersbelang + Gemiddelde niebedryfslaste}} \times \frac{100}{1}$	
$\frac{\text{Aandeelhouersbelang}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Dividende vir die jaar}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Tussentydse dividende}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Finale dividende}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Dividende per aandeel}}{\text{Verdienste per aandeel}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Dividende vir die jaar}}{\text{Netto inkomste na belasting}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Totale vaste koste}}{\text{Verkoopprys per eenheid – Veranderlike koste per eenheid}}$	

LET WEL:
1. Handelsvoorraad aan die einde van 'n finansiële jaar kan gebruik word AS dit in 'n vraag vereis word.
2. Kredietaankope kan gebruik word in plaas van koste van verkope (syfers sal dieselfde wees mits voorraad konstant bly).
3. Indien daar 'n verandering in die aantal uitgereikte aandele gedurende 'n finansiële jaar is, word die geweegdegemiddelde getal aandele in die praktyk gebruik.

Kopiereg voorbehou

PLAKKER

SENTRUMNOMMER

EKSAMENNOMMER

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

REKENINGKUNDE V2

GRAAD 12

2023

SPESIALE ANTWOORDEBOEK

VRAAG	PUNTE	PARAAF	MOD.
1			
2			
3			
4			
TOTAAL			

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1

1.1

1.1.1	
1.1.2	
1.1.3	

3

1.2 VIOLET WINKELS

1.2.1

DATEER DIE KONTANTJOERNALE VIR 30 APRIL 2023 OP				
KONTANTONTVANGSTEJOERNAAL			**KONTANTBETALINGSJOERNAAL**	
	Bedrag			**Bedrag**
Totaal	**115 600**		**Totaal**	**217 800**

10

1.2.2

Bereken die korrekte Bankrekeningsaldo op 30 April 2023.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

1.2.3

BANKVERSOENINGSTAAT OP 30 APRIL 2023		

9

1.2.4

Violet het probleme met die deponering van kontant opgemerk. Verduidelik TWEE maatreëls wat sy kan gebruik om hierdie probleme op te los.

4

TOTALE PUNTE
30

VRAAG 2

2.1.1

Bereken: Waarde van die slotvoorraad van die Arctic TV-stelle op 28 Februarie 2023 deur die EIEU-metode te gebruik	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

5

2.1.2

Bereken: Voorraadhoudingsperiode (in dae) van die Arctic TV-stelle op 28 Februarie 2023 met gebruik van slotvoorraadsyfer	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

3

2.2.1

Bereken: Waarde van die slotvoorraad van die Pacific TV-stelle op 28 Februarie 2023 deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

2.2.2

Bereken: Bruto wins op die Caspian Smart TV-stelle op 28 Februarie 2023	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

3

2.2.3	**Lewer kommentaar op die kwartaalverkope van die Pacific TV-stelle en verduidelik of Mandie se aanpassing van die verkoopprys 'n wyse besluit was, of nie. Haal syfers of berekeninge aan.**	**4**
2.2.4	**Lewer kommentaar op die voorraadhoudingsperiodes van die Pacific en Caspian TV-stelle. Haal syfers of berekeninge aan.**	**4**
	Verduidelik hoe die verskillende houdingsperiodes die onderneming finansieel beïnvloed. Haal syfers of berekeninge aan.	**4**
	Verduidelik wat hierdie periodes aandui oor die voorkeure van klante. Haal syfers of berekeninge aan.	**4**
2.2.5	**Verskaf TWEE punte van advies aan Mandie oor hoe sy die hoë voorraadvlakke van sommige van haar produkte kan regstel sonder om pryse vir klante aangebied, verder te verminder.**	**4**

TOTALE PUNTE
35

Kopiereg voorbehou

VRAAG 3

3.1 LADOO VERVAARDIGERS

3.1.1 FABRIEKSBOKOSTE

TOTAAL voor regstellings	**2 638 600**

8

3.1.2 PRODUKSIEKOSTESTAAT OP 28 FEBRUARIE 2023

PRIMÊRE KOSTE	**12 500 000**
TOTALE VERVAARDIGINGSKOSTE	
Goedere-in-bewerking aan begin van jaar	**542 000**
Goedere-in-bewerking aan einde van jaar	
KOSTE VAN PRODUKSIE VAN KLAARPRODUKTE	

10

3.2 STYLZ MAKER

3.2.1 **Doen 'n berekening wat sal bevestig dat die 2023-gelykbreekpunt korrek is.**

3

Lewer kommentaar op die produksievlak en die gelykbreekpunt vir die afgelope twee jaar. Verduidelik of Lez Styles met die tendense in hierdie resultate en die wins wat hy verdien, tevrede sal wees. Verskaf syfers of berekeninge.

4

3.2.2

Verduidelik waarom Lez nie bekommerd is oor die styging in vaste koste in 2023 tot R6,1 m. nie. Haal syfers aan.

4

3.2.3

Identifiseer hoe die verkoops- en verspreidingskoste in totaal en per eenheid oor die afgelope twee jaar verander het. Haal syfers aan.	

2

Verduidelik TWEE redes waarom Lez doelbewus hierdie koste wou aanpas.	
Rede 1	
Rede 2	

2

3.2.4 **Lez het spesifieke besluite geneem om die onderneming en hulle produk te verbeter. Verduidelik hoe die besluite wat hy geneem het, die onderneming bevoordeel het deur die volgende te verskaf:**

TWEE verskillende punte met betrekking tot die grondstowwe. Haal syfers of berekeninge aan.

Punt 1	
Punt 2	

6

TWEE verskillende punte met betrekking tot die direkte arbeid. Haal syfers of berekeninge aan.

Punt 1	
Punt 2	

6

TOTALE PUNTE
45

VRAAG 4

4.1

NR.	KONTANTBEGROTING		GEPROJEKTEERDE STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE	
	ONTVANGSTE	BETALINGS	INKOMSTE	UITGAWES
4.1.1				
4.1.2				

6

4.2 ALICE MEUBILEERDERS (EDMS.) BPK.

4.2.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

	KREDIET-VERKOPE	MEI	JUNIE	JULIE
April	882 000	485 100	194 040	
Mei	891 800	164 983	490 490	
Junie	921 200		170 422	
Julie	931 000			
		650 083	854 952	

7

4.2.2 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
(i) Kontantverkope vir Julie 2023	
(ii) Leningsbedrag in Junie 2023	
(iii) Betalings aan krediteure in Julie 2023	

8

4.2.3

Bereken die % verhoging wat werkers in Julie 2023 sal ontvang.	
BEWERKINGS	ANTWOORD

3

Gee TWEE redes waarom jy dink die werkers behoort met hierdie verhoging tevrede te wees.	
Rede 1	
Rede 2	

2

4.2.4

Lewer kommentaar op die doeltreffendheid van die advertensies. Verskaf syfers of berekeninge.

4

Alice is tevrede met die beheer oor afleweringsuitgawes. Verskaf syfers of berekeninge om haar gevoel te motiveer.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

2

Alice is egter bekommerd oor die beheer oor elke voertuig. Identifiseer 'n ander kwessie (probleem) vir ELKE voertuig wat haar kommer bevestig. Verskaf syfers of berekeninge om haar gevoel te motiveer.	
Voertuig 1	
Voertuig 2	

4

Maak TWEE voorstelle oor hoe Alice die gebruik of doeltreffendheid van die voertuie kan verbeter.	
Voorstel 1	
Voorstel 2	

4

TOTALE PUNTE
40

TOTAAL: 150

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

REKENINGKUNDE V2

NASIENRIGLYNE

2023

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy anders in die nasienriglyne aangedui, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Tensy anders getoon, ken volpunte toe vir 'n korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat getoon is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die deelpunt toe vir die bewerking van daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). **LW**: As syfers aangedui is in die nasienriglyne vir komponent-dele in bewerkings wat nie deelpunte verdien nie, kan die metodepunt van die finale antwoord ook nie toegeken word nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui in die nasienriglyne, kan deelpunte toegeken word om die verskil in kwaliteit van kandidate se antwoorde te bepunt.
7. Indien kandidate meer as die verlangde aantal antwoorde verskaf, ondersoek alle antwoorde tot voordeel van die kandidaat. Strafpunte kan toegeken word vir vreemde items, indien volpunte toegeken is.
8. Hierdie nasienriglyne is nie vir verspreiding in die publiek nie' omdat sekere items dalk verkeerd gehanteer is. Aanpassings is gemaak a.g.v. sekere vrae se nuanses (konteks).
9. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
11. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek.
    LW: Kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, wees vlg. kandidaat se bewerkings (indien geldig) of vlg. nasienriglyne.
12. In bewerkings, moet nie punte toeken nie vir bewerking as teller en noemer omgeruil is – hierdie is ook op verhoudings van toepassing. Indien een lyn getoon word, aanvaar dit as die teller.
13. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat foutief is nie, ten minste gedeeltelik. Dui aan met 'n ☒.
14. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf. Neem kennis dat een kommentaar meer as een aspek kan aanspreek
15. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1

1.1

1.1.1	Waar	✓
1.1.2	Waar	✓
1.1.3	Onwaar	✓

aanvaar W of O

3

1.2 VIOLET WINKELS

1.2.1 DATEER DIE KONTANTJOERNALE VIR 30 APRIL 2023 OP.

KONTANTONTVANGSTE-JOERNAAL			KONTANTBETALINGS-JOERNAAL	
	Bedrag			**Bedrag**
Totaal	**115 600**		**Totaal**	**217 800**
	900# (5 480 – 4 580) twee punte ✓✓	# Ken TWEE punte saam toe vir 5 480 in KOJ EN 4 580 in KBJ. (Geen deelpunte)		15 000 ✓✓
	8 400 ✓			2 880 ✓
	18 300 ✓			740 ✓
				580 ✓ (360 + 220) een punt
	143 200 Moet 115 600 insluit	☑ vir beide totale een deel korrek		237 000 Moet 217 800 insluit

10

-1 (maks. -1) vreemde / oorbodige items (slegs as punt(e) iewers anders verdien is vir dies. syfer(s)
By die toeken van die metodepunt vir totale, moet kandidate NIE volpunte verdien waar foutiewe syfer(s) ingesluit is nie. Dui dit aan met die ☒ (nasienbeginsel 13)

1.2.2 Bereken die korrekte Bankrekeningsaldo op 30 April 2023.

BEWERKINGS	ANTWOORD
sien 1.2.1 (KOJ) en (KBJ) 49 720✓ + 143 200 ☑ – 237 000☑ **OF** 49 720 een punt - 93 800 twee m.punte **OF** 237 000 – 49 720 – 143 200 (tekens omgeruil) 49 720 / 143 200 / **o/d 44 080** | 237 000	(44 080) ☑ een deel korrek ignoreer tekens Kontroleer Dt/Kt vir BVS in 1.2.3

4

Wees bedag op alternatiewe uiteensetting vir berekeninge, bv. grootboekrekeningformaat
Let ook op joernaaltotale wat as bewerkings getoon word om die banksaldo te bereken.

1.2.3

BANKVERSOENINGSTAAT OP 30 APRIL 2023			
	Alternatief	**DEBIET**	**KREDIET**
Saldo per Bankstaat Moenie 12 200 of 49 720 as balanseersyfers aanvaar nie	20 110	Balanseersyfer; Dt & Kt-totale moet dieselfde wees	20 110 ☑ kan Dt wees
Uitstaande deposito	22 500		22 500 ✓
Uitstaande EFO Nr. 883	(9 520)	9 520 ✓	
Nr. 884	(12 530)	12 530 ✓	
Fout op bankstaat	(65 000)	65 000 ✓✓	
Korrigeer fout	360		360 ✓✓
Saldo per Bankrekening	(44 080)	*kan Dt wees	44 080 ☑
		87 050	87 050

9

* Kontroleer 1.2.2 om vas te stel of kandidate 'n gunstige of oortrokke saldo bereken het.
-1 Aanbieding ('*presentation*') (onvanpaste of geen besonderhede getoon)
-1 vreemde items / oorbodige items (slegs as punt(e) iewers anders vir dies. syfer verdien is).Maks. -1.
Daar word van kandidate verwag om Dt- en Kt-kolomme aan te dui. Indien nie, ken punte toe asof kolomme vir al die inskrywings omgeruil is (kontroleer saldo's). Andersins, aanvaar die eerste kolom as die debietkolom.
Toeken van metodepunt vir die balanseersyfer in die BVS: Kontroleer dat kandidate NIE volpunte behaal as hulle enige foutiewe/oorbodige syfers ingesluit het nie. Dui met 'n ☒ aan (Nasienbeginsel 13)

1.2.4 **Violet het probleme met die deponering van kontant opgemerk. Verduidelik TWEE maatreëls wat sy kan gebruik om hierdie probleme op te los.**

TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓ deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde
Moet verband hou met die besigheid se kontantdeposito's

- Implementeer 'n vaste deponeer-roetine/beleid vir daaglikse deponering.
- Stel 'n ander persoon aan wat verantwoordelik is vir deponering van kontant (verdeling van pligte vir een punt).
- Gebruik kontanttransito-dienste (sekuriteitsmaatskappye) / verdeel groot bedrae in kleiner deponeringsbedrae.
- Hou toesig oor die deponering van fondse/doen onafhanklike (onbeplande) kontroles / magtig fondse wat gedeponeer moet word / kontroleer dokumentasie (depositostrokies) voor en na deponering.
- Moedig meer klante aan om per EFO te betaal (minder kontanthantering).
- Aktiveer bankkennisgewingsdienste vir alle transaksies (ontvang SMS).
- Doen gereelde/onbeplande versoenings met mini-state vanaf die bank-toepassing as 'n tussentydse beheermaatreël/ rekonsilieer kontant en kredietkaarttransaskies daagliks om latere foute te voorkom.

4

TOTALE PUNTE	30

VRAAG 2

2.1.1 – 2.2.2 Kontroleer bewerkings met die toekenning van die m.punt vir die finale antwoord

2.1.1 Bereken: Waarde van die slotvoorraad van die Arctic TV-stelle op 28 Februarie 2023 deur die EIEU-metode te gebruik

BEWERKINGS	ANTWOORD
(300 – 60) een punt [270 – 240] een m.punt 240 ✓ x R4 100 ✓ + 30 ☑ x R4 000 ✓ 984 000 twee punte 120 000 twee punte Slegs bedrae gebruik: [1 230 000 – 246 000] twee punte [1 600 000 – 1 480 000] twee punte 984 000 + 120 000	1 104 000 ☑ een deel korrek AS die twee voorraadwaardes (R) bymekaar getel is

5

2.1.2 Bereken: Voorraadhoudingsperiode (in dae) van die Arctic TV-stelle op 28 Februarie 2023 met gebruik van slotvoorraadsyfer

BEWERKINGS	ANTWOORD
Kies slegs EEN opsie: sien 2.1.1 1 104 000 ☑ / 6 010 000 ✓ x 365	67 dae ☑ een deel korrek AS x 365 'dae' nie 'n vereiste
OF (eenhede gebruik) 270 een punt / 1 550 een punt x 365 Teller en noemer moet as sulks gemerk word / alle bedrae is alleenstaande	**OF** 63,6 dae m.punt Aanvaar 64 dae

3

2.2.1 Bereken: Waarde van die slotvoorraad van Pacific TV-stelle op 28 Februarie 2023 deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik.

BEWERKINGS	ANTWOORD
Berekeninge slegs vir Pacific TVs (350 een punt + 800 een punt) 1 150 ✓☑ – 765 ✓ 385 drie punte x R9 300 Voorraadwaardes (R) gebruik: beginvooraad aankope KvV 3 255 000 + 7 440 000 – 7 114 500 een punt een punt een punt Voorraadsaldo aan die einde van elke kwartaal: (500 + 155 - 160 - 110) 385 eenhede x 9 300	3 580 500 ☑ een deel korrek AS x 9 300

4

2.2.2 Bereken: Bruto wins op Caspian Smart TV-stelle op 28 Februarie 2023

BEWERKINGS	ANTWOORD
10 934 400 ✓ x [60/160] ✓ **OF** 10 200 x 60% R6 120 een punt x 670 een punt 10 200 x 670 **OF** R6 834 000 een punt x 60% een punt **OF** R10 934 400 een punt – R6 834 000 een punt	4 100 400 ☑ een deel korrek

3

2.2.3 **Lewer kommentaar op die kwartaalverkope van die Pacific TV-stelle en verduidelik of Mandie se aanpassing van die verkoopprys 'n wyse besluit was, of nie. Haal syfers of berekeninge aan.**

Verduideliking / Kommentaar op die besluit

Vermindering in verkoopprys was nie 'n wyse besluit nie ✓ **want** ...(enige van die volgende):✓ verkope het nie soos verwag toegeneem nie / afname in verkope oor elke kwartaal / fondse is opgesluit in voorraad / afname in bruto wins oor tyd.

Vergelykende syfers ✓✓ Enige twee syfers uit elke punt (kan ook syfers van 1ste tot laaste kw. insluit)

- Eenhede verkoop per kwartaal verminder (van 250 of 245) tot 160 (met 85) / tot 110 (met 50) eenhede / met 56%.
- Bruto wins per eenheid verminder in elke kwartaal, (van R4 200) tot R1 000 tot R500.
- Verkoopsinkomste verminder (van R3 375 000) tot R1 078 000 in die laaste kwartaal.
- Eindvoorraad is 35 eenhede meer as beginvoorraad (385 – 350)

4

2.2.4 **Lewer kommentaar op die voorraadhoudingsperiodes van die Pacific en Caspian TV-stelle. Haal syfers of berekeninge aan.**

Kommentaar op Pacific✓ **syfer** ✓

VHP van 184 dae (6 maande) is te lank / ouer model wat nie in die toekoms sal verkoop nie / afname in eenhede verkoop, het gelei tot hoë voorraadwaarde van R3 580 500 *sien 2.2.1* en laer wins.

Kommentaar op Caspian✓ **syfer** ✓

VHP van 71 dae (2,3 maande) is aanvaarbaar, want dis 'n nuwe, duursame produk wat maklik sal verkoop / is in aanvraag

LW: Aanvaar gekombineerde antwoorde wat beide VHP vergelyk; met toepaslike syfers & kommentaar, bv 113 dae of 3,8 maande (twee punte).

4

Verduidelik hoe die verskillende houdingsperiodes die onderneming finansieel beïnvloed. Haal syfers of berekeninge aan.

Wees bedag op gekombineerde antwoorde wat toepaslike verduidelikings/syfers insluit

Pacific: Verduidelik ✓ **Syfer(s)** ✓**;**

- Pacific plaas besigheid onder finansiële druk / veroorsaak kontantvloeiprobleme
- Hoë eindvoorraad van R3 580 500 (sien 2.2.1) en stadiger verkope (van 250) tot 110 eenhede beteken fondse is opgesluit in voorraad / vereis meer likiede- of bedryfskapitaal / lei tot meer kostes a.g.v. versekering / opbergingskoste / moontlike veroudering van voorraad, skade.

Caspian: Verduidelik ✓ **+ Syfer(s)** ✓

- Caspian verkoop goed (340 & 330 in twee kwartale) / verkoopsinkomste is hoog (R5 5548 800 en R5 385 600 of R10 934 400); beter bruto wins (R4 100 400 sien 2.2.2) / verminder druk op likiditeit / belegging in voorraad sal gouer in kontant omgesit (verhaal) word in die nabye toekoms.

4

Verduidelik wat hierdie periodes aandui oor die voorkeure van klante. Haal syfers of berekeninge aan.

Verduideliking (verwys/impliseer beide produkte) ✓✓ deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

Klante stel nie meer in Pacific belang nie (ou tegnologie) / word dalk negatief geraak deur nuwer produk wat bygekom het / Hulle verkies nuwer en duurder Caspian.

Syfers (vergelyking van elke produk) ✓✓

Geleidelike vermindering van Pacific se verkoopprys, (van R13 500) tot R9 800 het nie klante beïnvloed nie. Hulle is bereid om meer vir Caspian te betaal, R16 320 vs R9 800 vir beter gehalte/nuwer tegnologie/beter kenmerke/ lae verkope: vergelyk (110 vs 330/ 160 vs 340/ 270 vs 670) Caspian verkoop vinniger; 83,75% van die beskikbare voorraad vs 66,5% van Pacific s'n.

4

2.2.5 **Verskaf TWEE punte van advies aan Mandie oor hoe sy die hoë voorraadvlakke van sommige van haar produkte kan regstel sonder om pryse vir klante aangebied, verder te verminder.**

TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓ deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

- Stuur van die TVs na die ander tak (Howick) om verskeidenheid aan klante daar te bied.
- Vergroot teikenmarkgebied deur ander gebiede/gastehuise/hotelle te ondersoek
- Verkoop in grootmaat aan ander kleinhandelaars (bied grootmaatafslag).
- Stel aanlynverkope in as 'n koste-besparingsmaatreël
- Donasies / Plaaslike skenkings as deel van korporatiewe sosiale verantwoordelikheid /vir belastingvoordele
- Bevorder verkope deur meer gereeld te adverteer of spesiale pakketaanbiedings (kombo's)
- Bied gunstiger afbetaalterme (laer deposito / paaiemente).
- Bied aansporings aan verkoopspersoneel gebaseer op hul verkoopsyfers

4

TOTALE PUNTE	35

VRAAG 3

3.1 LADOO VERVAARDIGERS

3.1.1 FABRIEKSBOKOSTE

Bewerkings in vierkantige hakies word gereken as een deel; kan nie apart gemerk word nie.

TOTAAL voor regstellings	**2 638 600**	
Versekering 217 800 x 2/3 [235 950 – 18 150] **OF** [235 950 x 12/13]	145 200	✓☑*
Water en elektrisiteit 69 200 x [560/160] **OF** 415 200 x [560/960]	242 200	✓☑*
Huuruitgawes [1 264 000 x 5/8] 316 000 ✓ x 3/2 ✓ **OF** 790 000 – 316 000 **OF** 158 000 x 3 een punt een punt een punt een punt	474 000	☑*
bewerking; moet 2 638 600 insluit	3 500 000	☑*

*een deel korrek

Ignoreer hakies; vir vreemde items, penaliseer op finale antwoord

8

3.1.2 PRODUKSIEKOSTESTAAT OP 28 FEBRUARIE 2023

Bewerkings in vierkantige hakies word gereken as een deel; kan nie apart gemerk word nie

Direkte materiaalkoste Primêre koste - DAK	6 750 000	☑
Direkte arbeidskoste (40 x 60 x 1 920) twee punte 4 608 000✓✓ + 1 142 000 ✓	5 750 000 een deel korrek	☑
PRIMÊRE KOSTE	**12 500 000**	
Fabrieksbokoste sien 3.1.1	3 500 000	☑
TOTALE VERVAARDIGINGSKOSTE PK + FBK	16 000 000	☑
Goedere-in-bewerking aan begin van die jaar	**542 000**	
	16 542 000	
Goedere-in-bewerking aan einde van die jaar balanseersyfer; aanvaar 'n positiewe syfer	(629 500)	☑
KOSTE VAN PRODUKSIE VAN KLAARPRODUKTE 33 500 x 475	15 912 500	✓✓

Misplaaste items: ken slegs punte toe vir bewerkings (Sien DAK)
AS finale antwoord korrek is, maar geen bewerkings getoon, ken slegs die bewerkingspunte toe.

10

3.2 STYLZ MAKER

3.2.1

Doen 'n berekening wat sal bevestig dat die 2023-gelykbreekpunt korrek is.

[5 600 000 + 500 000] een punt
OF [10 500 x 581] een punt

$$\frac{\text{R6 100 000 ✓}}{\text{R1 830 ✓ – R563✓}} = 4814{,}5 \text{ of } 4815 \text{ eenhede (gegee)}$$

1 267 twee punte

Teller en noemer moet as sulks gemerk word / Teller is 'n alleenstaande syfer

	Verkope by GBP		totale Vaste koste		Veranderlike koste by GBP	
OF	8 810 576,2	–	6 100 000	–	2 710 576,2	= 0

3

Lewer kommentaar op die produksievlak en die gelykbreekpunt vir die afgelope twee jaar. Verduidelik of Lez Styles met die tendense in hierdie resultate en die wins wat hy verdien, tevrede sal wees. Verskaf syfers of berekeninge.

Verduideliking ✓✓ (moet vergelyking tussen produksie en GBP insluit)
Vergelykende syfers ✓✓

Moontlike antwoorde vir 4 punte:

- Produksie in 2023 het GBP met 5 685 eenhede oorskry (10 500 – 4 815)/ maak wins op 5 685 eenhede / op 54% van eenhede vervaardig / wins van R 202 895 (R1 267 x 5 685)
- Besigheid kan wins maak op 5 685 eenhede in 2023, in vergelyking met wins op 2 233 eenhede / op 34% van eenhede vervaardig in 2022 (6 500 – 4 267) / addisionele 3 452 eenhede.

Vir 2 punte maks
Indien produksie NIE met GBP vergelyk is nie, merk slegs EEN van die opsies hieronder:

- Eenhede geproduseer verhoog met 4 000 (10 500 – 6 500) / met 61,5%
- GBP verhoog met 548 eenhede (4 815 - 4 267) / met 12,8%.

4

3.2.2 **Verduidelik waarom Lez nie bekommerd is oor die styging in vaste koste in 2023 tot R6,1 m. nie. Haal syfers aan.**

Verduideliking ✓✓ Syfers ✓✓ deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

- Benut ekonomie van skaal, a.g.v. verhoging in produksie (van 6 500) tot 10 500 /tot 4 000 eenhede / met 61,5%.
- Vaste koste per eenheid neem af (van R631) tot R581 / met R50 / met 7,9%.

4

3.2.3 **Identifiseer hoe die verkoops- en verspreidingskoste in totaal en per eenheid oor die afgelope twee jaar verander het. Haal syfers aan.**

Werklike vergelykende bedrae (syfers) ✓
Totale verkoops- en verspreidingskoste het (van R300 000) tot R1 200 000 verhoog / met R900 000 / 300%.

Per eenheid vergelykende syfers ✓
Eenheidskoste verhoog (van R46) tot R114 / met R68 / met 148%

2

Verduidelik TWEE redes waarom Lez doelbewus hierdie koste wou aanpas.

Enige TWEE geldige redes ✓ ✓ Aanvaar kort stellings

- Wil meer mededingend in die internasionale mark wees
- Wil 'n wyer mark bereik – maak staat op buitelandse markte.
- Meer bekostigbaar vir buitelandse klante / hulle is bereid om te betaal
- Moet wisselkoerse in ag neem
- Moet voorsien vir hoë verskepingskoste en uitvoerbelastings

2

3.2.4 **Lez het spesifieke besluite geneem om die onderneming en hulle produk te verbeter. Verduidelik hoe die besluite wat hy geneem het, die onderneming bevoordeel het deur die volgende te verskaf:**

TWEE verskillende punte met betrekking tot die grondstowwe. Haal syfers of berekeninge aan.

Wees bedag op dieselfde punt wat verskillend uitgedruk word .

Verduidelik TWEE verskillende punte ✓✓ ✓✓ deelpunte vir onvolledige / onduidelike antwoorde	**Spesifieke syfer(s)** vir elke punt ✓ ✓
• Bereid om hoër prys vir beter gehalte materiaal te betaal om beter gehalte hemde te vervaardig.	Betaal R200 (R110 in 2022) / 81,2% per meter meer.
• Verhoging in VP het klante nie ontmoedig om nuwe (duurder) hemde te koop nie.	4 000 meer hemde verkoop / VP verhoog (van R1 430) tot R1 830 / met R400 / met 28%
• Goeie gehalte materiaal het minder vermorsing tydens produksie tot gevolg gehad.	Gebruik 1,8m materiaal p. hemp in 2023 (2,5m in 2022)
	Gebruik 43 200m om 10 500 hemde in 2023 te maak (44 000m vir 6 500 hemde in 2022) / 800m of 1,8% minder.

6

TWEE verskillende punte met betrekking tot die direkte arbeid. Haal syfers of berekeninge aan.

Wees bedag op dieselfde punt wat verskillend uitgedruk word .

Verduidelik TWEE verskillende punte ✓✓ ✓✓ deelpunte vir onvolledige / onduidelike antwoorde	**Spesifieke syfer(s)** vir elke punt ✓ ✓
• Beter werwing en opleiding het gelei tot meer gemotiveerde en effektiewe werkers.	Vervaardig 4 000 /62% meer hemde in 2023. Gemid. uitset per werker verhoog (van 433) tot 875 hemde / 442 meer / 5,5 hemde per uur (2023) vs. 3,4 hemde per uur (2022).
• Belegging in toerusting en opleiding het gelei tot 'n vermindering in direkte arbeidskoste.	DAK verminder met R24 000 / DAK p.e. verminder (van R148) tot R89 / met 40%.
• Vermindering in die aantal werkers en 'n hoër gemiddelde loon (om vaardighede te erken) het beter produksie-uitset tot gevolg gehad.	Van 15 tot 12 werkers / Gemid. lone verbeter (van R64 000) tot R78 000 / met R14 000 / met 22%
• Handhawing van die ure gewerk per werker het gelei tot 'n verlaging in die totale vervaardigingsure (en 'n verlaging in totale lone) maar het nie vervaardiging negatief beïnvloed nie.	1 920 ure per werker /totale ure verminder (van 28 800) tot 23 040 /met 5 760 /20% /DAK verminder met R24 000

6

TOTALE PUNTE	**45**

VRAAG 4

4.1

NR.	KONTANTBEGROTING		GEPROJEKTEERDE STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE	
	ONTVANGSTE	BETALINGS	INKOMSTE	UITGAWES
4.1.1		26 400 ✓		550 ✓
4.1.2	675 ✓✓	90 000 ✓	675 ☑ sien ontvangste	

-1 per lyn vir addisionele syfers, maar slegs as 'n punt op dié lyn verdien is

6

4.2 ALICE MEUBILEERDERS (EDMS.) BPK.

4.2.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

	KREDIET-VERKOPE	MEI	JUNIE	JULIE
April	**882 000**	**485 100**	**194 040**	Oorbodige syfers; verbeur punt op totaal
Mei	**891 800**	**164 983**	**490 490**	196 196✓✓
Junie	**921 200**		**170 422**	506 660✓✓
Julie	**931 000**		indien 20% x 92,5% OF 186 200	172 235 ✓☑* AS bewerkings getoon is
		650 083	**854 952**	875 091 ☑*

*een deel korrek

Misplaaste items; ken slegs punte toe vir bewerkings

7

4.2.2 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
(i) Kontantverkope vir Julie 2023 1 330 000 – 931 000 **OF** 1 330 000 x 30% **OF** 931 000 x 30/70	399 000✓✓ geen deelpunte
(ii) Leningsbedrag in Junie 2023 5 500 ✓ x 12/1 ✓ x 100/11 ✓ 66 000 twee punte (totale rente vir die jaar) **OF** 5 500 een punt x 12 een punt / 0,11 een punt Wees bedag op alternatiewe uiteensettings van bewerkings	600 000 ☑ een deel korrek
(iii) Betalings aan krediteure in Julie 2023 910 000 x 80%	728 000 ✓☑ AS x80%

8

4.2.3

Bereken die % verhoging wat werkers in Julie 2023 sal ontvang.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**
[182 320 – 172 000] een punt 10 320 ✓ / 172 000 ✓ x 100* **OF** 182 320 / 172 000 x 100 106% - 100% twee punte *100 word nie gereken as 'een deel korrek' nie' Teller en noemer word as sulks gemerk / almal is alleenstaande syfers	6% ☑ een deel korrek %-teken nie nodig kontroleer bewerkings om hierdie m.punt toe te ken

3

Gee TWEE redes waarom jy dink die werkers behoort met hierdie verhoging tevrede te wees.

Enige TWEE punte ✓ ✓ Syfers nie vereis nie. Aanvaar kort stellings, gebaseer op bewerking in 4.2.3

- Huidige inflasiekoers is in ag geneem.
- Stand van die ekonomie – resessie / hoë werkloosheid
- Besnoeiings deur besighede - stygende kostes
- Kontantvloeiprobleme van die besigheid – moes lening aangaan
- Verlaging in direkteursgelde
- Salarisverhogings is normaalweg hoër as die styging in ander uitgawes op die begroting.

2

4.2.4 Lewer kommentaar op die doeltreffendheid van die advertensies. Verskaf syfers of berekeninge.

Kommentaar (vergelyk met verkope) ✓✓
Deelpunte vir onvolledige antwoorde (slegs advertensies **OF** slegs verkope)
Vergelykende syfers (slegs uit 'Inligting F' (Mei) ✓✓ moet **%s** vergelyk; een punt as bedrae getoon is

- Verkope is laer as wat begroot is met 15% (R191 1000/R1 274 000) maar advertensies is minder as begroot met 3,7% (R1 400/R38 220)
- Advertensies: begroot teen 3% van verkope (38 220/1 274 000), werklike uitgawe is 3,4% van verkope (36 820/1 082 900).

4

Alice is tevrede met die beheer oor afleweringsuitgawes. Verskaf syfers of berekeninge om haar gevoel te motiveer.

BEWERKINGS	ANTWOORD
Berekening moet die 5%-teiken aanspreek $\frac{54\ 100}{1\ 082\ 900}$ x 100* *nie 'een deel korrek' nie **OF** 1 082 900 x 5% **OF** 54 145 - 54 100 63 700 – 54 100 = 9 600 een punt-opsie	4,9 of 5% ✓☑ een deel korrek **OF** 54 145 twee punte **OF** R45 twee punte

2

Identifiseer 'n ander kwessie (probleem) vir ELKE voertuig wat haar kommer bevestig. Verskaf syfers of berekeninge om haar gevoel te motiveer.

Voertuig 1 Probleem ✓ Syfer ✓	• Hoë onderhoud, R9 500 van R16 000 /59% van begroting • Gebruik 65,6% van totale afleweringsuitgawes (35 500/54 100) • Hoë kilometers afgelê, 1 260 km van 1 800 km /70% van werkslading • Voertuig is 4 jaar ouer as voertuig 2 en word oorbenut (1 260 km).
Voertuig 2 Probleem ✓ Syfer ✓	• Onderbenut; slegs 540 km afgelê (30% v werklading) /720km minder as Voertuig 1 • Gebruik R14 000 van R40 000 brandstof /35% van begroting / Vermoed misbruik. • Gemiddelde afleweringsuitgawes is R34,44 p.km vs R28,17 van voertuig 1 / begrote gemiddelde, R31,85 • Drywer ontvang dies. salaris, R15 000, maar is onproduktief.

4

Maak TWEE voorstelle oor hoe Alice die gebruik of doeltreffendheid van die voertuie kan verbeter.

Enige TWEE aanbevelings ✓✓ ✓✓ deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

- Hou 'n rit-logboek en kontroleer dit gereeld
- Stel teikens vir elke drywer per week of maand/balanseer werklading per voertuig.
- Beplan vir gereelde onderhoud (diens) van voertuie vir langtermyn produktiwiteit
- Betaal drywers vir werk gelewer, i.p.v. 'n vaste salaris (aansporings of motivering)
- .Installeer opsporingstoestelle (GPS) om misbruik van voertuie te beperk
- Ruil die gebruik van voertuie om – ouer voertuig doen korter ritte /nuwer een die langer ritte
- Kombineer ritte / vragte wat in dies. rigting gedoen word / stel tarief per rit vas volgens afstand afgelê.

4

TOTALE PUNTE	**40**

TOTAAL: 150